

4.1. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK SZÁMLAVEZETÉSI SZOKÁSAI

JAKAB Tekla¹, SZABÓ Janka Klára², HEGEDŰS Szilárd³

¹PwC, Budapest, Magyarország

²Unicredit Bank, Budapest, Magyarország

³Budapesti Gazdasági Egyetem, Budapest, Magyarország

E-mail: teklaajakab0@gmail.com

Összegzés

A települési önkormányzatok számlavezetési szokásai c. tanulmány arra a kérdésre keresi a választ, hogy megéri-e a települési önkormányzatoknak a Magyar Államkincstárnál vezetni számláikat. A tanulmány bepillantást enged emellett az önkormányzatok bankválasztási szokásaiba, illetve a Kincstárral való elégedettség felmérésére is koncentrálni. A már említett kérdéskörök megértéséhez a kérdőíves vizsgálat során kapott válaszok a mérvadók, amelyek diagramok segítségével, valamint statisztikai módszerek, illetve az SPSS program alkalmazásával kerülnek bemutatásra. A különböző eshetőségek magyarázatakor a kérdőívben található kifejtendő válaszok szolgálnak alapul. Összességében tehát feltártja, számszerűsíti, valamint elemezi azon körülményeket, amelyek alapján az Önkormányzat döntést hozhat arra vonatkozóan, hogy banknál vagy a Magyar Államkincstárnál vegye igénybe a számlavezetési szolgáltatásokat.

Bevezetés

Tanulmányunk témaválasztásának célja, hogy bemutassuk a települési önkormányzatok banki kapcsolatát, és feltárjuk azon körülményeket, tényezőket, amelyek nagymértékben befolyásolják az önkormányzatok bankolási tevékenységét.

Ezen belül is a bankválasztási szokásokra, valamint a MÁK-kal való kapcsolatrendszer vonatkozásában kérdőíves vizsgálatot készítünk a települési önkormányzatokkal, illetve az ezen módszer során nyert adatokat diagramok segítségével elemezzük, valamint statisztikai módszerek alapján, illetve SPSS program használatával dolgozzuk fel azokat. Ezek után következtetéseket fogunk levonni annak kapcsán, hogy megéri-e az önkormányzatoknak a Magyar Államkincstárnál vezetni számláikat.

Kutatásunk elkészítése elején három hipotézist állítottunk fel, amelyek a következők:

H1: Az önkormányzatok számára előnyösebb, és kifizetődőbb választás a Kincstári számlavezetés a véleményük alapján.

H3: A települési önkormányzatok összességében pozitívan értékelik a Kincstár számlavezetési tevékenységét.

Irodalmi áttekintés

Az önkormányzás fogalma a gyakorlatban azt jelenti, hogy a szóban forgó helyi közösség saját ügyeiben önálló döntési jogosultsággal rendelkezik és függetlenül működik. A helyi önkormányzatok esetében a kormány csak ellenőrzési jogkört gyakorolhat felettük. Helyi közügyet csak kivételesen és csak törvény utalhat más szervezet feladat és határákörébe. (Helyi Önkormányzatok Európai Chartája alapján)

Települési önkormányzatok a községekben, a városokban, járásszékhely városokban, megyei jogú városokban és a fővárosi kerületekben működnek.

A fővárosi önkormányzat települési és területi önkormányzat.” (Mötv, 2011)

Települési önkormányzat: A község, a város, járásszékhely város és a főváros kerületei. (Nemzeti Közszerződési Egyetem, 2017) „Az önkormányzati törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete szabadon választja meg számlavezető pénzügyintézetét.” (Kohariné, 2002)

Sivák és Zsugyel (2015) elemezte és összehasonlító elemzés keretében vizsgálta meg a fiskális föderalizmus helyzetét OECD tagországokban. Cernenko et al. (2015) a fiskális föderalizmust a Szlovák Köztársaság példáján keresztül mutatta be.

Fellegi (2015) vizsgálta az önkormányzatok 2013 után hatályba lépő finanszírozási rendszerét, különös tekintettel a helyi adókra. A tanulmány kulcskérdése, hogy miként befolyásolta a finanszírozás fenntarthatóságát az önkormányzatok új szabályozása.

Sipos (2015) vizsgálta annak vonatkozásait, milyen mértékben alakul a központi és helyi adóbeszedés gyakorlata, és ennek milyen hatása az adómorálra.

Gárdos (2015) vizsgálta a Magyar Államkincstár rendszerváltozást követő történetét, szervezetének evolúcióját, ezen kívül főbb feladatait, illetve meghatározó funkcióit a költségvetési szférában.

Sági (2015) vizsgálta az önkormányzati hitelfelvétel szerepét a pénzügyi kapacitásra, illetve a kiskincstári rendszerek likviditást javító hatásait.

Lentner (2013) áttekintette a Kincstár szerepét az államháztartás operatív pénzügyi menedzsmentjében, illetve a közüzemi vállalatok helyzetét áttekintette Lentner – Molnár (2020), és Molnár (2018; 2019a, 2019b, 2020).

2012. január 1-től életbe lépett Áht. 84. § (1) bekezdése alapján a helyi önkormányzat fizetési számláját – választása alapján – egy belföldi hitelintézet vagy a Kincstár vezetheti. (Áht, 2012) Ehhez kapcsolódóan az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) szabályozza, hogy a helyi önkormányzat és az irányításuk alá tartozó költségvetési intézmények fizetési számlát, illetve az önkormányzat a fizetési számlához kapcsolódó alszámlát csak egy pénzügyintézetnél nyithat, és csak egy fő fizetési számlával rendelkezhet. Az önkormányzat és az irányításuk alá tartozó intézmények a költségvetési gazdálkodásukkal és a pénzellátással kapcsolatos minden pénzforgalmukat e számlákon kötelesek lebonyolítani. (Ávr., 2011) A Magyar Államkincstár (hivatalos honlapja szerinti meghatározással élve), olyan önálló jogi személyiséggel rendelkező, országos hatáskörű, önállóan működő és gazdálkodó, központi költségvetési szerv, amely az államháztartásért felelős miniszter szakmai, törvényességi és költségvetési irányítása alatt áll. Egy Központtal és 19 Megyei Igazgatósággal rendelkezik Magyarország területén. Együttesen végzik el a központi költségvetés és az önkormányzatok (helyi önkormányzatok, helyi kisebbségi önkormányzatok és többcélú kistérségi társulásokat) pénzügyi kapcsolataiból adódó, valamint az azokkal összefüggő feladatokat.

Anyag és módszer

Kutatásunk során primer adatgyűjtési módszerekre támaszkodunk, amely olyan adatgyűjtési mód, amely első kézből származó információkat nyújt számunkra. Ez lehet kvalitatív (amely nem számszerű eredményeket tartalmaz) illetve kvantitatív (mely csak számszerű adatokat gyűjt) kutatás is. Primer módszer a kísérlet, az interjú, a kérdőíves vizsgálat és a terepkutatás.

A primer piackutatási módszerek legfontosabb segédeszköze. Célja, információt gyűjteni emberek, illetve a népesség egy megadott csoportjáról. A kvalitatív eljárások során strukturálatlan kérdőívet alkalmaznak, ekkor a kérdezőn múlik, hogy az egyes témakörökről milyen sorrendben, milyen mélységben és milyen konkrét kérdések formájában tudakozódik. A kvantitatív kutatások során standardizált kérdőíveket alkalmaznak, amelyek a kötelező előírások alapján alkalmasak arra, hogy a kapott információkból számszerű adatok szülessenek. A kérdőíves adatfelvételezés történhet személyesen, telefonon keresztül, e-mailben vagy interneten keresztül. (Lehota, 2001)

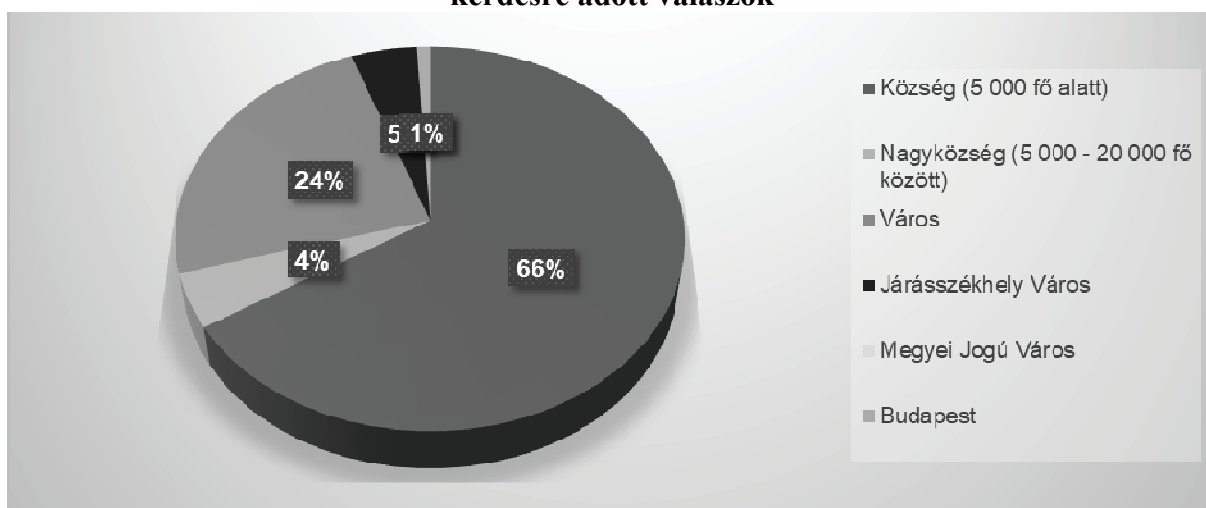
Tanulmányunk során strukturálatlan kérdőívet alkalmazunk, amelynél a számszerű adatokból később diagramokat készítünk, a kifejtendő kérdésekből pedig következtetéseket vonunk le. Az adatfelvételezés online felületen keresztül történik. A kérdőív online felületen elérhető volt 2018. augusztus 15-től 2018. szeptember 17-ig.

Az összehasonlítás szemléletesebbé tétele, valamint az egyszerűbb áttekinthetőség érdekében az adott kérdéskört táblázat és grafikon segítségével ábrázoljuk, amelyeknek a zömét Microsoft Office programok (Word és Excel) segítségével készítjük el, de használjuk továbbá az SPSS statisztikai elemző programot is.

Eredmények

A települési önkormányzatoknak kiküldött kérdőív összesen 14 darab kérdésből állt. Ebből az első négy kérdés a válaszadóra vonatkozó, személyes jellegű kérdések voltak, majd a további, fennmaradó kérdéseknél az önkormányzat véleményére voltunk kíváncsiak a Magyar Államkincstárral kapcsolatban. A kérdőívünk – amelyet a Google Form felületén töltöttek ki a válaszadók – 2018. augusztus 15-től 2018. szeptember 18-ig volt elérhető és összesen 218 darab önkormányzat töltötte ki.

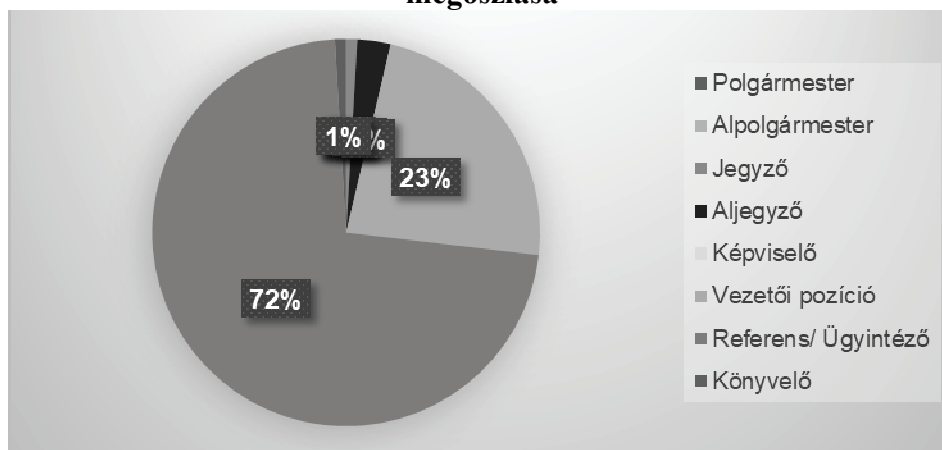
1. ábra: "Milyen típusú településen található az önkormányzat, ahol dolgozik?" kérdésre adott válaszok

Forrás: Kérdőíves vizsgálat alapján saját szerkesztés, 2018

Az első diagramon (1. ábra) a kérdőív első kérdése látható, amelynél arra voltunk kíváncsiak, hogy milyen típusú településeken dolgozó munkatársak töltötték ki a kérdőívet. Nagyon jól látható, hogy legnagyobb mértékben községben dolgozók (összesen 144 önkormányzat), majd pedig városi önkormányzatok (összesen 52 önkormányzat) segítették tanulmányunk elkészítését. Járásszékhely városok közül összesen 10-hez, valamint, a budapesti kerületi önkormányzatok közül kettőhöz is eljutott a felmérésünk, viszont megyei jogú városokból sajnos egy önkormányzat sem tudta kitölteni azt. Úgy gondoljuk, ezek a számok nem töltenek el senkit nagy meglepetéssel, hiszen viszonylag jól visszaadják a településtípusok megoszlását Magyarországon.

2. ábra: "Milyen pozícióban dolgozik az önkormányzatnál?" kérdésre adott válaszok megoszlása

Forrás: Kérdőíves vizsgálat alapján saját szerkesztés, 2018

A következő kérdésnél arra voltunk kíváncsiak, hogy az az egy személy, aki kitöltötte a kérdőívet, milyen pozícióban dolgozik. Mint azt lehet látni az **2. ábra**n, a válaszadók 72%-a, azaz 156 fő referensi vagy ügyintézői pozícióban dolgozik, valamint 23%-uk (azaz 50 fő) vezetői tisztséget tölt be az adott önkormányzatnál.

A kitöltők életkorának megoszlása igen széleskörű volt. Érkezett válasz 19 éves kortól egészen 61 éves korig minden korosztályból. A legtöbb válasz azonban a 35-45 éves korosztálytól érkezett. A válaszadók jelentős többsége (92,6%) nő volt.

Ezen kérdések után következtek az önkormányzat bankolási szokásaira vonatkozó, valamint a Magyar Államkincstárról kialakult véleményt tükröző kérdéskörök.

Az első ilyen kérdés arra irányult, hogy melyik pénzügyintézetnél vezetik a számláikat az önkormányzatok.

1. táblázat: Pénzügyintézetek megoszlása az önkormányzatok között

	Megoszlás	%	Kumulált %
Budapest Bank	8	3,7	3,7
CIB	2	,9	4,6
K&H Bank	9	4,1	8,7
Kinizsi Bank	2	,9	9,6
MKB Bank	1	,5	10,1
OTP Bank	96	44,0	54,1
Raiffeisen Bank	10	4,6	58,7
Takarékszövetkezet	88	40,4	99,1
Unicredit Bank	2	,9	100,0
Total	218	100,0	

Forrás: Kérdőíves vizsgálat alapján saját szerkesztés SPSS programmal, 2018

Az 1. táblázat tökéletesen visszaadja azt, amit már a tanulmányunk egy korábbi részében is említettünk, miszerint, a legtöbb önkormányzat az OTP Banknál, illetve Takarékszövetkezeteknél vezeti a számláit és hozzájuk képest elenyésző részt képviselnek az egyéb bankok, mint az Erste Bank, a Budapest Bank vagy K&H Bank. Az „egyéb” válaszlehetőséget jelölők összesen hárman voltak, ezen önkormányzatok az Unicredit Banknál, valamint a CIB Banknál vezetnek számláikat.

Kíváncsiak voltunk továbbá arra is, hogy e pénzügyintézetekkel mennyire vannak megelégedve az önkormányzatok, mind szolgáltatás mind pedig pénzügyi szemléletből, így feltettük nekik az alábbi kérdést:

„Egy 1-től 6-ig terjedő skálán - ahol az 1 a kifejezetten elégedetlen és a 6 a kifejezetten elégedett - mennyire elégedettek a jelenlegi számlavezető bankkal?”

2. táblázat: Elégedettségi szintek a jelenlegi számlavezető bankintézzettel

	Megoszlás	%	Kumulált %
1	4	1,8	1,8
2	6	2,8	4,6
3	24	11,0	15,6
4	48	22,0	37,6
5	84	38,5	76,1
6	52	23,9	100,0
Total	218	100,0	

Egy 1-től 6-ig terjedő skálán mennyire elégedettek a jelenlegi számlavezető bankkal?

Forrás: Kérdőíves vizsgálat alapján saját szerkesztés SPSS programmal, 2018

Ahogy láthatjuk a 2. táblázatban, a legtöbb önkormányzat „nagyon elégedett” a jelenlegi számlavezető pénzügyintézete szolgáltatásaival, illetve a hozzá tartozó díjakkal egyaránt. A 218 önkormányzatból csupán négy volt, amely a kifejezetten elégedetlen gombot nyomta, illetve csak 6, akik nagyon elégedetlenek a jelenlegi bankjukkal. Összességében tehát levonható, hogy az önkormányzatok alapvetően elégedettek a banki szektorban található magyarországi pénzügyintézetek szolgáltatásaival. A válaszok megoszlását statisztikai szempontból a 3. táblázat tartalmazza.

3. táblázat: Elégedettség statisztikai eredményei

Elérhető	218
Hiányzó	0
Átlag	4,64
Módusz	5
Szórás	1,148

Forrás: Kérdőíves vizsgálat alapján saját szerkesztés SPSS programmal, 2018

Ezek után megkérdeztük, hogy váltottak-e pénzügyintézetet az elmúlt 5 évben, és ha igen, akkor kértük őket, hogy indokolják néhány mondatban a kiváltó okokat. A válaszadó önkormányzatok közül mindösszesen 28-an váltottak bankot az elmúlt 5 évben, viszont egyiknél sem merült fel a Magyar Államkincstárnál való számlavezetés lehetősége.

A váltáshoz kapcsolódó indoklások között viszont a legtöbb esetben olyan tényezők álltak, mint a kedvezőbb feltételek, a jobb hitelkonstrukciók, valamint a könnyebb megközelíthetőség, de akadt olyan önkormányzat is, amely azért váltott pénzügyintézetet, mert rugalmasabb ügyintézésre vagy rövidebb ügyintézési időre vágyott.

Kíváncsiak voltunk, hogy van-e összefüggés a jelenlegi számlavezető pénzügyintézet, valamint azon tény között, hogy hányan váltottak bankot az elmúlt 5 évben. Ennek elemzésére Chi-négyzet tesztet készítettünk, amelyet a következő táblázat szemléltet.

4. táblázat: Chi-négyzet teszt 1

		Melyik pénzintézetnél vezetik a számláikat?									Total
		Budapest Bank	CIB	K&H Bank	Kinizsi Bank	MKB Bank	OTP Bank	Raiffeisen Bank	Takszöv.	Unicredit Bank	
Váltottak pénzintézetet az elmúlt 5 évben?	Igen	4	0	3	1	0	10	2	8	0	28
	Nem	4	2	6	1	1	86	8	80	2	190
Total		8	2	9	2	1	96	10	88	2	218

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	18,515 ^a	8	,018
Likelihood Ratio	14,068	8	,080
Linear-by-Linear Association	10,348	1	,001
N of Valid Cases	218		

Forrás: Kérdőíves vizsgálat alapján saját szerkesztés SPSS programmal, 2018

A 4. táblázat adatai alapján a Chi- négyzet teszt sikeres volt, hiszen az eredmény 0,18 azaz 1,8%-ot mutat, amely az 5%-os szignifikanciaszint alatt van. Ebből tehát leszűrhető, hogy a váltás bekövetkezése, valamint a bank között kapcsolat van, így a számlavezető bank személye hatást gyakorol a váltásra. Érdekes tény továbbá, hogy azon válaszadók, akik váltottak pénzintézetet az elmúlt 5 évben, leginkább az OTP Banknál, valamint valamely Takarékszövetkezetnél vezetik számláikat jelenleg. Ez nem meglepő, ha belegondolunk, hogy az OTP csoport minden nagyobb településen több fiókkal is rendelkezik, illetve a Takarékszövetkezetek már az egészen kicsi községekben is megtalálhatóak.

A következő kérdések már nagyrészt a Magyar Államkincstárra és annak szolgáltatásaira vonatkoztak. Ebben a részben az érdekelt minket először is, hogy vezetnek-e számlát a megkérdezett önkormányzatok a MÁK-nál, és ha igen, akkor mennyit. A válaszadó önkormányzatok közül 94-en nem vezetnek számlát a Kincstárnál, a többi megkérdezett önkormányzat is nagyrészt csak 1-15 darabot.

A soron következő kérdések jellege igen hasonló, hiszen minden kérdésre egy 1-től 5-ig terjedő skálán kellett jelezniük az önkormányzatoknak a válaszaikat, mi szerint egyáltalán nem értenek egyet vagy teljes mértékben egyetértenek a megfogalmazott állításokkal.

Az alábbi táblázatban az egyes válaszok módusát, valamint mediánját láthatjuk kérdésekre lebontva:

5. táblázat: Az egyes állításokra adott válaszok átlagai, SPSS

	A Kincstári szolgáltatások színvonala legalább olyan jó, mint más pénzintézeteké.	A Kincstári rendszerek modern rendszereknek nevezhetők, és meg vagyok velük elégedve.	A Kincstári díjak kedvezőbbek, mint más pénzintézetek díjai.	A Kincstár stabilabb háttérrel rendelkezik, mint más bankok.	A Kincstár ügyfélszolgálat a megfelelően és gördülékenyen működik	A Kincstári számlavezetés kevesebb kockázattal jár.	Kincstárra váltana az Önkormányzatunk, ha fizetne kamatot a megtakarításunk után.
Érvényes	218	218	218	218	218	218	218
Hiányzó	0	0	0	0	0	0	0
Átlag	3,11	2,93	3,06	3,25	3,02	3,41	2,66
Módusz	3	3	3	3	3	3	3
Szórás	0,914	0,976	0,977	0,999	1,016	1,045	1,282

Forrás: Kérdőíves vizsgálat alapján saját szerkesztés SPSS programmal, 2018

Az 5. táblázat szemlélteti, hogy azon önkormányzatok, amelyek nem vezetnek számlát a Magyar Államkincstárnál, lényegében nem tudnak nyilatkozni az ottani szolgáltatásokról, ezért a válaszadáskor a „semleges” válaszlehetőséget adták meg, ezzel magyarázható a hogy az átlag értéke a legtöbb esetben egy háromhoz közeli szám.

Az önkormányzatok leginkább azzal az állítással nem értettek egyet, hogy szívesen vezetnék számláikat a Kincstárnál, amennyiben lenne lehetőség kamatjótérítésre. Itt 90 önkormányzat választott a „nem ért egyet” kategóriából, és csupán 58 önkormányzat értett egyet a felvetéssel. A legkiegyensúlyozottabb eredményeket azonban az f) kérdés hozta, amely azt állította, hogy a Kincstári számlavezetés kevesebb kockázattal jár. Ennél a kérdésnél 100 önkormányzat vélekedett úgy, hogy egyetért az általunk megfogalmazott állítással és csupán 30 önkormányzat nem értett vele egyet. A válaszok megoszlása teljes mértékben érthető, tekintve a Magyar Államkincstár fennállását, valamint azt a tényt, hogy önálló költségvetési szervként annak a valószínűsége, hogy bezárják vagy akár csődöt jelentsen igen kicsi. Ugyanezekkel az érvekkel magyarázható még a d) kérdésre kapott válaszok megoszlása is, hiszen mivel biztosabb háttérrel rendelkezik a MÁK, így ebből következik, hogy a számlavezetés kevesebb kockázattal is jár.

Ezen kérdések kapcsán érdekesnek tartottuk megvizsgálni, hogy van-e összefüggés a válaszadók és a válaszok megoszlása kapcsán, ezért készítettünk egy Chi-négyzet tesztet is, amelynek keretében a település típusokat és a válaszok megoszlását vizsgáltuk. A 7 kérdésből összesen kettő esetében volt összefüggés. Ezeket a következőkben fejtjük ki.

6. táblázat: Chi- négyzet teszt 2

		A Kincstár stabilabb háttérrel rendelkezik, mint más bankok.					Total
		1	2	3	4	5	
Milyen típusú településen található az önkormányzat, ahol dolgozik?	Budapest	0	0	1	0	1	2
	Járasszékhely Város	0	0	3	6	1	10
	Község (5 000 fő alatt)	11	14	60	46	13	144
	Nagyközség (5 000-20 000 fő között)	0	0	3	3	4	10
	Város	5	6	29	11	1	52
Total		16	20	96	66	20	218

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	29,169 ^a	16	,023
Likelihood Ratio	27,669	16	,035
N of Valid Cases	218		

Forrás: Kérdőíves vizsgálat alapján saját szerkesztés SPSS programmal, 2018

A táblázatban látható, hogy „A Kincstár stabilabb háttérrel rendelkezik, mint más bankok” állítás esetében összefüggés fedezhető fel a település típusa (ahol a válaszadó dolgozik) és az állításra adott válaszok között, hiszen a Chi-négyzet értéke 0,023, azaz 2,3%, tehát kapcsolat van a két változó között, mivel az 5%-os szignifikanciaszintje alatt van. Alapvetően a legtöbb település úgy gondolja, hogy a Kincstár stabilabb lábakon áll, mint más bankok, mivel 4-es és 5-ös értékelést összesen 86 önkormányzat adott erre az állításra.

7. táblázat: Chi-négyzet teszt 3

		Kincstárba váltana az Önkormányzatunk, ha fizetne kamatot a megtakarításunk után.					Total
		1	2	3	4	5	
Milyen típusú településen található az önkormányzat, ahol dolgozik?	Budapest	0	0	0	1	1	2
	Járasszékhely Város	3	2	3	2	0	10
	Község (5 000 fő alatt)	33	23	48	28	12	144
	Nagyközség (5 000-20 000 fő között)	0	1	7	1	1	10
	Város	24	4	12	8	4	52
Total		60	30	70	40	18	218

Chi-Square Tests

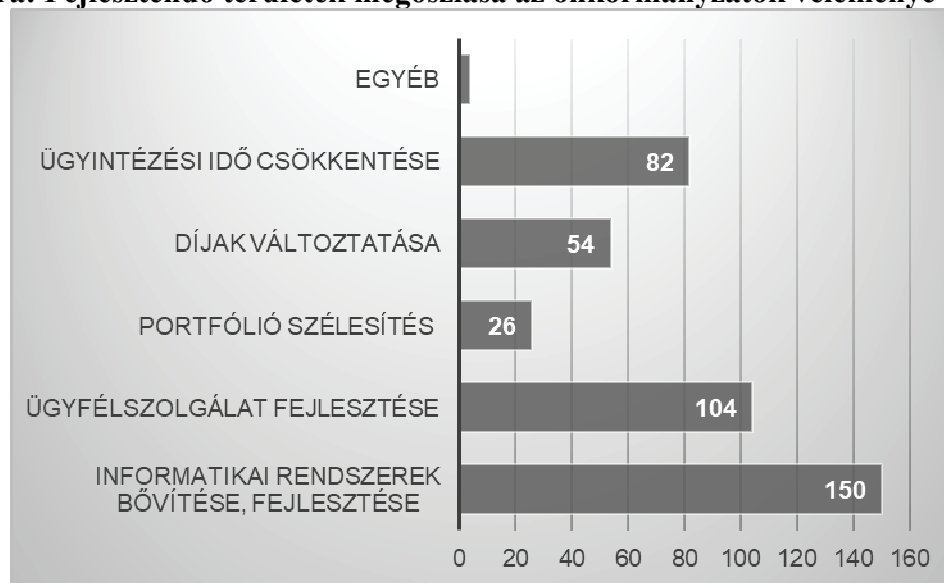
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	27,007	16	,041
Likelihood Ratio	27,668	16	,035
N of Valid Cases	218		

Forrás: Kérdőíves vizsgálat alapján saját szerkesztés SPSS programmal, 2018

A második állítás, amelynél összefüggés fedezhető fel, az utolsó állítás volt, mely szerint az Önkormányzat szívesen váltana Kincstári számlavezetésre, ha az fizetne kamatot a megtakarításuk után. Ebben az esetben a Chi- négyzet értéke 0,041, azaz 4,1%, amely a két változó közötti szignifikáns kapcsolatot feltételez. Ezen állítás teljes mértékben az ellentétje az előzőnek, hiszen itt 70 önkormányzat inkább az 1-es és a 2-es válaszokat preferálta. Meglepő azonban, hogy a községek és városok közül összesen 16-an biztosan Kincstári számlavezetésre váltanának, ha kamatot kapnának a félretett pénzük után.

Kérdőívem végéhez közeledve megkérdeztem az önkormányzatokat, hogy melyik az a terület, amely véleményük szerint fejlesztésre szorul a Kincstárban. A válaszokból a következő ábra született.

3. ábra: Fejlesztendő területek megoszlása az önkormányzatok véleménye alapján

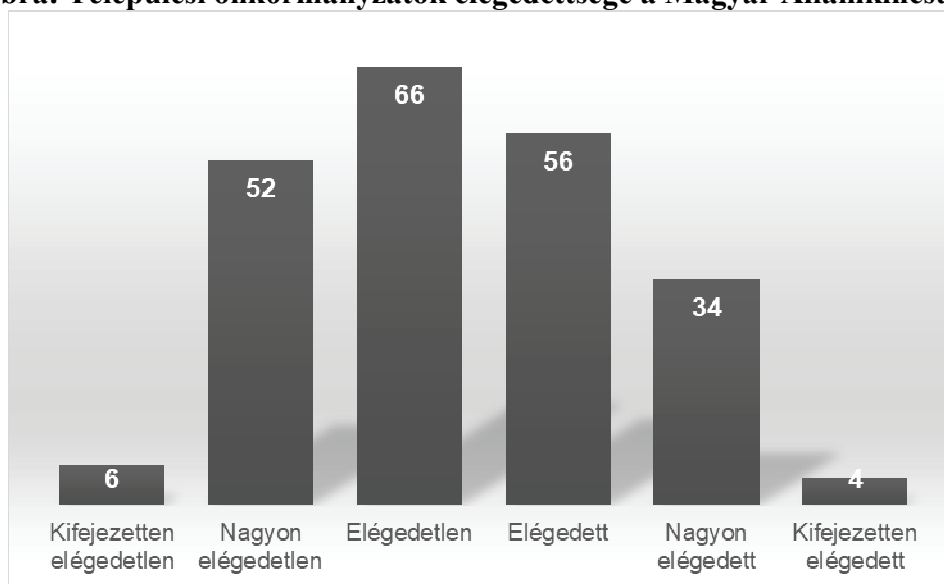
Forrás: Kérdőíves vizsgálat alapján saját szerkesztés, 2018

A diagram (8. ábra) alapján az önkormányzatok véleménye szerint az informatikai rendszerek bővítésére és fejlesztésére lenne a legnagyobb szükség, amely mint ahogyan az a kutatásunkból is kiderült, több szempontból is alátámasztott tény, hiszen hiába, hogy 2018. január 1-jétől elektronikus ügyintézésre vannak kötelezve Magyarországon a közigazgatási szervek, a Kincstárban az e-ügyintézés önkormányzatok részére csak a fellebbezés erejéig érhető el, valamint az utalások is papíralapon történnek. Fontos viszont megjegyezni, hogy az utóbbi években a Kincstár több olyan programot is fejlesztett, amelyet az önkormányzatok is használnak, ilyen például a „Home Bank” nevű alkalmazás, amelyet az Európai Unió pénzek kezelésére vesznek igénybe az önkormányzatok, viszont ezen alkalmazást nem, hogy ingyen, de magas használati díj mellett tudják csak alkalmazni. Hozzá kell tennünk viszont, hogy az interjú alatt kiderült az is, hogy a programok nagy része „félkész” került a településekhez, valamint a megfelelő képzést sem kapták meg az adott program használatához, így órákat töltenek a munkatársak azzal, hogy egy-egy funkció működését felfedezzék. Sokan jelölték még az ügyfélszolgálat fejlesztését is, hiszen több esetben fordulnak olyan kérdéssel az önkormányzatok a Kincstár felé, amelyre az ügyfélszolgálaton sajnos nem tudnak teljes körű választ adni, valamint az illetékes személyét sem tudják meghatározni az adott tárgykör esetében.

Kérdőívünk lezárásaképpen megkérdeztük az önkormányzatokat, hogy egy 1-től 6-ig terjedő skálán értékeljék a Kincstári szolgáltatásokat. Itt az 1 a „kifejezetten elégedetlen” és a 6 a „kifejezetten elégedett” állításokat jelentette. (Lásd a 4. ábrát!)

4. ábra: Települési önkormányzatok elégedettsége a Magyar Államkincstárral

Forrás: Kérdőíves vizsgálat alapján saját szerkesztés, 2018

Az adott válaszok alapján nem gondoljuk, hogy nagy meglepetést kelt, hogy az önkormányzatok nagy része az „elégedetlen” szekcióban található válaszok közül jelölt meg egyet. Ezzel magyarázhatjuk azt a tényt is, hogy mivel az önkormányzatok alapvetően nincsenek megelégedve a Kincstár szolgáltatásaival, inkább fizetnek magasabb díjakat, hogy a megfizetett összegért cserébe egy rugalmasabb, modernebb szolgáltatást kapjanak.

Következtetések, javaslatok

Összességében úgy gondoljuk, hogy levonható az a következtetés, hogy a települési önkormányzatok nincsenek megelégedve a Magyar Államkincstár szolgáltatásaival. Ennek kiváltója legfőképpen a modern rendszerek hiánya. Felháborítónak tartják, hogy a XXI.

században még mindig az utalás papír alapon történt az elmúlt néhány évben és a teljesítés időpontja a benyújtást követő nap volt, valamint azt a tényt is, hogy a kézpénzfelvétel nem működik olyan rugalmasan, mint más pénzügyintézetek esetében. Ezt a szolgáltatást csak úgy kaphatják meg az önkormányzatok, ha a kézpénzfelvételt megelőző nap reggel 8 óra 45 percig bejelentik a kézpénzfelvételi szándékot, ellenkező esetben nem biztosított a másnapi pénzfelvétel. Aznapki kézpénzhez jutásra abszolút nincs lehetőség.

Az informatikai rendszerek (amennyiben vannak) lassúak és korszerűtlenek. A legtöbb kincstári rendszer DOS alapon működik, amelyből egy számlakivonat lekérése is hosszadalmas és bonyolult művelet, nem beszélve a végeredmény minőségéről. Az elmúlt években nagy előrelépés volt az elektronikus átutalási rendszer (GIRO) bevezetése a Kincstárnál, amellyel meggyorsították a banki munkát, viszont bankkártyás fizetésre csak akkor van lehetőség, ha rendelkeznek kereskedelmi banknál kártyafedezeti számlával. Szintén új fejlesztés az ASP rendszer bevezetése az önkormányzatoknál, amelynek szolgáltatásai közé tartozik a gazdálkodási rendszer, az ingatlan-vagyonkataszter rendszer, a helyi adórendszer, az iratkezelő rendszer, az önkormányzati portál, az ipari és kereskedelmi rendszer is. Ezen program használatához kapnak ugyan képzést az önkormányzatok dolgozói, viszont vannak olyan moduljai, amelyeket saját maguknak kell „felfedezniük” a használhatóság érdekében. Ez az úgynevezett „felfedezés” órákat, akár napokat vehet igénybe. Ezzel a tulajdonsággal nem csak az ASP hanem más kincstári rendszerek is rendelkeznek. Vannak ellenben olyan rendszerek is, amelyek kezelése nem igényel különösebb tapasztalatot, viszont a használati díjak túl magasak az önkormányzat csekély pénzügyi keretéhez mérten.

Az ügyintézési idő a kereskedelmi bankokhoz viszonyítva nevetségesen hosszadalmas, hiszen ameddig egy alszámla megnyitása már a benyújtást követő nap megjelenik a rendszerben, a kincstári számlavezetés esetén ez akár 14 napot is igénybe vehet. Ez annak köszönhető, hogy az önkormányzatok a kérelmeiket nem közvetlenül a Központba, hanem a Megyei Igazgatóságokhoz nyújthatják be, ahonnan csak az előírt folyamatok elvégzése után küldik fel a Központba azokat.

A legpozitívabb a Kincstári számlákban az, hogy az Európai Unió projekt pénzek 100%-os előlegét lehívhatják a beruházás megkezdésekor, így nem szükséges önerőt vagy hiteleket felhasználnia az önkormányzatoknak a felújításokhoz vagy fejlesztésekhez.

Első hipotézisünk nem igazolódott, hiszen az önkormányzatok véleménye alapján egyértelműen leszűrhető, hogy úgy gondolják, nem éri meg a Kincstári számlavezetés, hiszen sem kamatot, sem pedig megfelelő rendszereket nem biztosítanak számukra.

Második hipotézisünk ugyancsak nem nyert igazolást, hiszen a települési önkormányzatok összesen egy érveléssel rendelkeznek a Kincstári számlavezetés mellett, amely nem más, mint a 100%-ban lehívható projekt előlegek.

Felhasznált irodalmak

1. ÁHT (2012): az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény [Kihirdetve: 2011. december 30.]
2. A Magyar Államkincstár hivatalos honlapja: <http://www.magyarallamkincstar.gov.hu> [Megtekintve: 2018. február 18.]
3. AVR (2011): Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet [Hatályos: 2018. január 1.]
4. Cernenko, T.; Ferciková, V.; Zárska, E.; Novotná, S. (2015): Slovakia - A country study. Prosperitas 2(1) 162-179 pp.
5. Charta (1997): 1997. évi XV. törvény a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről [Kihirdetve: 1997. március 28.]

6. Fellegi, M. (2015): Új finanszírozási és helyi adórendszer: Élet az adóssághozkezelés után. *Prosperitas* 2(1) 111-122 pp.
7. Gárdos Cs. (2015): A kincstári rendszer létrejötte, fejlődése, bővítési stratégiák, lépések a szubszidiaritás irányába. *Prosperitas* 2(1) 81-97 pp
8. Kohariné Papp, E. (2002): Államháztartási ismeretek (Budapest Perfekt, Budapest)
9. Kovácsné Sipos, Á. (2015): A központi és helyi adóbeszedés gyakorlatának és az adózási morál alakulásának kölcsönhatásai. *Prosperitas* 2(1) 123-143 pp
10. Lentner, Cs. (2013): Közpénzügyek és államháztartás NKE Kiadó
11. Lentner, Csaba – Molnár, Petronella (2020): Budapesti közüzemi vállalatok elemzése. *Számvitel Adó Könyvvizsgálat: Szakma* 62:6 p. 51, 5 p.
12. Molnár, P. (2018): A vállalkozás folytatása számviteli alapelv érvényesülésének vizsgálata az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságoknál *Polgári Szemle: Gazdasági és Társadalmi Folyóirat* 14:4-6 pp. 311-325., 15 p.
13. Molnár, P. (2019a): Az önkormányzati vállalatok működőképessége megyei összehasonlításban, *Területi Statisztika* 59:3 pp. 273-299., 27 p.
14. Molnár, P. (2019b): Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok működőképességének elemzése csődmodellekkel, *Economica (Szolnok)* X: 3-4 Pp. 61-68., 8 P. (2019)
15. Molnár, P. (2020): The principle of going concern for public utility companies In: Horváth, Bálint; Földi, Péter; Kápolnai, Zsombor (szerk.) VI. Winter Conference of Economics PhD Students and Researchers: Book of Abstracts, Gödöllő, Magyarország: Szent István University, Doktoranduszok Országos Szövetsége, Közgazdaságtudományi Osztály, p. 91
16. MÖTV (2011): 2011. évi CLXXXIX. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Kihirdetve: 2011. december 28.)
17. Sági, J. (2015): A bankszféra szerepe és érdekeltisége a helyi önkormányzati kincstári rendszerek kialakításában és működtetésében. *Prosperitas* 2(1) 98-110 pp.
18. Sivák, J. – Zsugyel, J. (2015): Közpénzügyi feladat- és forrásmegosztási gyakorlat értékelése az OECD ajánlásainak és néhány kelet-közép-európai ország tapasztalatainak tükrében. *Prosperitas* 2(1) 43-61 pp.